

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

UA 2018/15a
Tillie Martinussen

(Naalackersuisut siulittaasuut)
(Tillie Martinussen, Inatsisartuni ilaasortaq, Suleqatigiissitsisut)

Naalackersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataanut atatillugu oqallinneq Naalackersuisut siulittaasuut

Suleqatigiissitsisut sinnerlugit ammaanermi oqaluugiaammut imaqarluartumut qujanarpugut, siullermillu Naalackersuisut siulittaasuata peqqissinissaanik kissallugu. Qujanarlu tullersortaanut Simon Simonsenimut Naalackersuisut siulittaasuata sinnerlugu oqalugiartooq aamma qujanarpugut.

Qujassutiginiarpara aaqqissueqqinnissat Naalackersuisut ammaanersiornermi oqalugiaammi eqqaammattigit, isumaqarpugummi maannangaaq aaqqissueqqinnissat aallartisarneqartariaqartut. Aallartiffiginiartigit aningaasaqarnermut akileraartarnermilu susassaqarfiit, taakkuppummi sammisaqarfiusut imaqarnerpaajusut, atituumillu isumaqatigiiffiusinnaasunik angusaqassagutta partiit akornanni oqallinnermik pisariaqartitsinerpaaffiusut.

Ajunngilluinnarpoq Naalackersuisut oqaatigimmassuk aningaasarsiornikkut sillimmartaarnissamik pisariaqartitsisoqarmat, inuusuttunut aningaasaliissutinik atuisoqqassasoq, siunissamilu isertitassat ikiliartornissaat ilimagisariaqaripput – taamaattumillu aningaasartuutit amerliartunnginnissaat eqeersimaaffigissallugit. Ajunngitsutullu aamma paasivarput naalagaaffeqatiginnerup iluani nunanilu tamalaani suleqatigiinneq anginerusoq nunatsinnut iluaqutaasussa q ingerlanneqarmat. Tamassumunnga qujanaq.

Inissiaativut, peqqinnissaqarfik, meeqqat angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqartut, ulloq unnuarlu ornitakkat, meweqqeriviit, ilinniarfiit, inuussuutissarsiutillu aaqqissuusseqqinnissanut tulleriarinissanullu eqqortunut pissangallutik utaqqipput.

Oqalugiaatit nipilersukkatut ipput, nipilersukkammi atitussusaa saqqummertarpoq nuutit akornanni unillatsiarnerni, oqalugiaatip atitussutsini oqaatigineqanngitsuni takutippaa. Suleqatigiissitsisuni isumaqarpugut inuiaqatigiinni oqaatigineqanngisut annittariaqartut. Isertuussat unitsittariaqarpagut. Ilinniagaqannginneq, sulisussaaleqinerit, avataanit tikittunik sulisussanik pisariaqartitsinerput, aningaasarsiornikkut artonartorsiornissaq qanilliarporpoq, sammisassaqarfiillu allat ingerlanerliortut oqaatigisariaqartillutigit.

Inuussuutissarsiutit isertitaqarfiusut nutaat amigaatigaagut, sammisaqarfiillu arlaqaqisut kivitseqatigiiffigisariaqarpagut. Atuutsitsilernerit, nalilersuinerit, sammisaqarfinnik aaqqissugassanillu misissuinissat qulakkeerneqassasut neriutigaarput.

Sullissinerit sivisuallaartut, innersuussiffissaaleqinerillu inuit inuunerannik akeqartarpoq. Isumaqarpugut innuttaasut sullinneqarnissamininnik pisinnaatitaaffii naammaginantumik kommuninit akisussaaffigineqarnerat nalilersoqqittariaqartoq. Meeqqat oqaaseqartartuanit nalunaarusiat takutippaat Naalagaaffiit Peqatigiit minnerpaasutut piumasaaqaataannik nammassinninniarnit kommuninit artorsaatigineqarisut. Nammineq Ombudsmanditsinnit ukiormoortunik nalunaarusiani atuarneqarsinnaapputtaaq inunnik isumaginninnerni ajornartorsiutaasut annertuut.

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

Ippassaq angut inuusuttoq qaammatip ataaatsip ingerlanerani pingajussaa imminoornermut ikinngutiminik pimngajussaa annaasaqarsimasoq. Ukiup ingerlanerani uku piffissat marluk nuanniigeqaakka:

Taarsiartortalernera qaammariartortalernalu, taamaaligaangat asasakka amerlavallaartut annaasarpakka, qullini kuuttut oqaluttuarpoq.

Toqqukkut qimaguttoq siusinnerusukkut imminoriartarsimavoq. Ikiorneqanngilaq. Taamaallaat 21-nik ukioqalerpoq. Taamatut innuttaqatigut annaasarpagut, taamatut inuttut, ilaquuttatut, inatsisartutullu naleqassuserput annaasarpaput. Aningaasarsiornikkut, inutyut inuiaqatigiittullu annaasaqartarpugut.

Anguniagassatut isiginiartariaqalerparput innuttaasunut tamanut ataqqinassusilimmik ataqatigiissumillu inuuneqanissap pilersinneqaranissaa. Suliffeqarunik, inuunerminnilluunniit aallaritsaleraluarunik, illumi akisuumiippata imaluunniit inissiaaranngumiluunniit najugaqaraluarpata. Inuusukkutta utoqqaaguttaluunniit, piniartuugutta qaffasissumilluunniit ilinniaqqissaarsimagaluarutta, innarluuteqarutta timersortartuugaluaruttaluunniit.

Tamatta naliggiippugut, tamatta inuiaqatigiinni innuttaavugut. Inuunerit tamarmik naleqaqaat. Innuttaasut peqatigisariaqarpavut tamavitta, inissisimaviit assigiinngivikkaluarpata, qernertuugutta qaqortuuguttaluunniit, kalaalisut oqaaseqaraluarutta qallunaatulluunniit ioqaaseqaraluarutta, assigiinngiiaernerullu akornanni sumiluunniit inissisimagaluarutta, peqatigiillutalu nunarput qaamanermut inerititisiq.

Qaangerniagassaq imaannaanngitsuvoq, suleqatigiikkuttali iluatsisisinnaavugut.

Inuuneq artornarsigaangat siusinaarluni iliuuseqarneq tassaavoq tu8nniussinnaasarput sunniteqarneropaaq.

Inuit suliassatut isigilissanngilagut, taamaalisarpulli siusinaarluni iliuuseqanngikkaanni- ikiuineq tassaavoq ingerlaqqinnissamut ikiuineq, ikiuineq angusaqarfiuniartoq, ersarissoq piffissamillu eqquilluartoq.

Sulisut amerlanerusut pisariaqartippavut akileraarutitigut isertitassat qulakkeerniarlugit, kisianni aamma isertanik allanik aamma pisariaqartitsivugut. Maanga tikittut allallu maaniittut maaniipput nunarput innuttaasullu asagamikkit, tiilluaqqusaasutut misigitinneqartariaqarput innuttaasutullu akulerussuunnissaminnut pitsaasumik periarfissinneqartariaqarlutik. Piginnaasanik avataaneersunik pisariaqartitsivugut, taamaannerani aamma innuttaasut atuartinneqarnissaat pisariaqartippaput.

Inussutissarsiutit pisariaqartippaat siumukarnissaq. Eqqumiitsuliorneq kulturilernerlu assersuutigisinnaavagut, sapinngilagut piumagutta, aamma sularisartakkat, nunat killeqarfii akimorlugit suleqatigiissaagut nunarsuarmiooqataallunilu kinaassuserpulli tunngavigalugu.

Perortinnikuuvagummi avammullu saqqummersittarlugit nipilersortartut, eqqumiitsuliorlut assigiinngitsut, atuakkiortut, erinarsortartut, assinik eqqumitsuliorlut, assiliisartut filmiortartullu.

Tarneq taanna, taamatullu ingerlatsinerup eqqumiitsuliorlut inisilluareersunik qaqumuluunniit naalakkersuinikkut suliaqartuusunut takutittarpaa qanoq pilersitseqasigiissinnaasugut.

Allaffissornerni oqimaatsuliornerit namminersortutut ineriartortitsinerlut kingaursaasarput, pisoraqarfiit sullissinerinut inissisimanerput sakkortuallaaqaaq –suliffeqarfeeqqanut aningaasaliissutinik mikisunik ingerlatsisoqartariaqaraluarpoq taamaaliornikkullu inussutissarsiutinut mikisunut alliertortitsisinnanissaq periarfissillugu- toqqaannartumik oqaloqatigiinnermillu ersarissumik inussutissarsiutinik aallartitsaasunillu suleqateqarnikkut.

Meeqqanik utoqqarnillu sullissinerlunneq unitsinneqatraiqarpoq, sullissinerlunneq akissarsinikkut suliarlutunngitsoornermik tunngaveqartoq qaangertariaqarpaput. Eqqarsartaatsikkut

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

allannguisariaqarpugut, naqqaniit aallartittariaqarpoq. Siusinaarluni iliuseqarneq uteqattaartarioaqarparput iluatitsinissaq tikillugu.

Suleqatigiissitsisunit isumaqarpugut inulerisutut tulluusimaarutiginninneq pigingikkaanni taava inunnik sanngiinnerusunik sullissinissaq suliarissanngikkaluarpud. Sullitanut suliap pingaarutaanik paatsuinertut isigiariaqarpoq suliaritunngitsoortarneq.

Akissarsianik isumaqatiginniartarnerni akissarsiallu qaffakkiartortinniarnerni sammisaqarfik tunulluittarneqarsimaqaaq. Inatsisartunik ilaasortatut pisussaaffigaarpuyt inulæerisut sulinerminni atugaat allanngortissallugit, taamaalillutik inulerisuunermi tulluusimaarutiginninneq nuannarinninnerlu uterteqqissallugu suliarimi pingaaruteqaaq –utoqqarnik meeqqanillu inulerisuuneq pingaaruteqaqimmat.

Inatsisartuni ilaasortaasugut pisussaaffigaarputtaa utoqqartatta utoqqalinerminni ataqqinnittumik sullinneqarnerat qulakkiissallugu, soorlu aamma meerartatta inuunerminnik aallartisarnerat sulisunik suliaminnik pingaartitsisunik aalajaatsunillu sullinneqarnissaat pisussaaffigippud. Sammisaqarfiusut sulinerminni atugarisaat misissoqqissaanngikkutsigut immtsinnut tulluusimaarutigisinnaassanngilagut. Suleqatigiissitsisunit isumaqarpugut inulerisut sulinermi kattuffii suleqatigalugit aqqqissutissat pitsaanerpaat nassaarisariaqarigut, akissarsianik naammaginantumik qaffaanikkut aamma inulerisut sulinermi sivilissusaanik pitsanngorsaanikkuit.

Ilinniartitsisunut, inunnik isumaginninnermik suliaqartunut peqqinnissaqarfimmilu peqqissaasunut ikiortinut ilinniakkanilu assigiinngitsuni nunatsinni ilinniaqqittarnerit pisinnaanngorsaanerillu periarfissaasut misissortariaqarpagut.

Peqqinnissaqarfik tusarnaarnerusariaqarparput, sulisunik pitsaanerumik sulilersitsisinnaaneq sulisunillu sivilissusumik sulisoqarnissamik periusissanik piareersimappud saqqummiussinissaminnik. Iluatsinnissaq tikiserlugu ingerlasariaqarpugut.

Uuliasiortunut qujanarniaroluta 48 mio koruunit atorsinnaagutsigut taava innuttaasunut amerlanernut pitsaanerumik inuuneqalernissamut aqqutissiuussinnaassagaluarpuq, soorlu aamma taamaattoq attaveqatigiinnermut milliardilikkaanik aningaasaliinaagaanni.

Suleqatigiissitsisunit isumaqatigaarput inuiaqatigiinni aqqqissuusseqqinnerit pingaaruteqartut ingerlanneqartraiqarmata. Sulisoqarneq inunnillu isumaginninnermi aallartinniarta. Tamatumuuna qulakkeerlugu periutsit nalilersorluarnissaat, misissuinerillu isumaqartut suliarineqarnissaat, suut piginnaanerit amigaatigaagut innuttaasut imminut napatittut pilersitseqataasut pitsaasumik inuuneqalernissaat periutsinik pitsaasunik atugaarluta kikkunnillu tamanik akulerussititsisumik pilersitsissagutta.

Sullissineq pitsanngorsarneqarsinnaavoq kommunit namminersorlutillu oqartussat akornanni marloriaammik sullissineq peerneqarpat. Akisussaassuseqarneq suliat pitsaasumik agguataarnerat, sumiiffinnut tunngaveqartut pilersinnissaat ajornartorsiuataasariaqanngilaq. Immitsinnut sullisinngilagut innuttaasut sullippagut.

Suleqatigiissitsisunit isumaqarpugut inulerisutut internetsimik atuisarnermi ingerlariaqikkutta.m isumaqarpugut internetsi pisinnaatitaaffiusariaqartoq, ullumituut ingerlanneqarnani. Internetsi inuunermut tunngavisorujussuarmik inissimalernikuuvoq, taamaattumillu paasissutissanut nunarsuarmi pissarisarinnaasanut appakaassinnaaneq angajoqqaat isertitaannit tunngaveqartariaqarnani. Atuartitaaneq kommuninit akisussaaffigineqarpoq, Suleqatigiissitsisunit isumaqarpugut meeqqat atuarfiat pitsanngorsarneqartariaqartoq. 16+-18nut ukiullit affaat sinnerlugit ilinniarnissaminnik aallartissimangillat. Atuarfik imak pitsaatigisariaqarpoq allaat majoriaq pisariaarulluni.

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Neriuppunga isumaqatigiissutigisinnaagipput innuttaasunik sullissinerni pingaaruteqartuni suleqatigissinnaanerput, aamma qulakkiissagipput sulisut pisariaqartitagut pissarsiarisinnaassagigut, piginnaanerillu pisariaqarfiinnut apuussinnaanngorlugit. Sulisut Espergærdemeerpata, Qeqertarsuarmerpata Filipernerimeerpataluunniit, nunat allaluiunniit- imaluunniit inunngorfinniit asasanniit Nuummiit.

Innuitasut tapersorsorpaatigut tamanut pitsaasoq siunissaq qulakkeerniarlugu. Aperiinnarsigit. Piumapput.